

Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön kansallisen strategian ja toimintaohjelman toteutusta ja seuranta edistävä työryhmä 2017–2021
(YM039:00/2016)

KOKOUSPÖYTÄKIRJA
18.9.2019

TYÖRYHMÄN KOKOUS 7/2019 (kokous #17)

Aika: Keskiviikko 18.9.2019, klo 13.00–15.00
Paikka: Oikeusministeriö, Eteläesplanadi 10-12, kokoushuone Julkisuus
Läsnä: Ari Niiranen, ympäristöministeriö (pj.)
 Marina von Weissenberg, ympäristöministeriö
 Päivi Gummerus-Rautiainen, ympäristöministeriö
 Armi Liinamaa, valtiovarainministeriö, budjettiosasto
 Johanna Niemivuo-Lahti, maa- ja metsätalousministeriö
 Mervi Heinonen, Metsähallitus Luontopalvelut
 Tiina Vuoristo, Metsäteollisuus ry
 Anna-Rosa Asikainen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
 Hanna Pohjonen, Opetushallitus
 Pekka Vuorinen, Rakennustuoteteollisuus RTT ry
 Miira Riipinen, Suomen Kuntaliitto
 Kaisa Pajanen, Helsingin kaupunki
 Harri Hautala, Suomen Akatemia
 Aino Juslén, Luonnontieteellinen keskusmuseo
 Tiina Nieminen, Luonnonvarakeskus LUKE
 Jukka-Pekka Jäppinen, Suomen ympäristökeskus SYKE, Biodiversiteettikeskus
 Petra Magga-Vars, Saamelaiskäräjät
 Pentti Pieski, Metsähallitus
 Ari-Pekka Auvinen, SYKE, Biodiversiteettikeskus, asiantuntijasihteeri
 Aili Jukarainen, SYKE, Biodiversiteettikeskus (työryhmän sihteerin sijainen)
 Jenni Jäänheimo, ympäristöministeriö (asiantuntija)
 Charlotta von Troil, ympäristöministeriö (asiantuntija)
 Teemu Seppä, maa- ja metsätalousministeriö (asiantuntija)
 Markku Ollikainen, Helsingin yliopisto (asiantuntija)

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Ari Niiranen (YM) avasi kokouksen ja toivotti työryhmän jäsenet ja asiantuntijat tervetulleeksi.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirja (kokous #16, 26.6.2019) hyväksyttiin muutoksitta.

3. Asialistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

4. Ajankohtaiset asiat

4.1. Kansalliset ajankohtaiset asiat – ylijohtaja Ari Niiranen, YM
Hallitusohjelman jatkovalmistelut. Budjettiriihessä päätetty 100 miljoonan euron lisärahoitus luonnonsuojeluun on jokseenkin samansuuruinen hallitusohjelmassa esitetyn rahoituksen kanssa. Rahan käyttöä ja allokointia on suunniteltu kesän aikana yhteistyössä poliittisen johdon kanssa. Esimerkiksi elinympäristöjen tilan parantamishanke voidaan toteuttaa lähes suunnitellun kaltaisena. Vesiensuojelun tehostamishjelmaan ei osoitettu lisärahoitusta, mutta ohjelman rahoitus on jo hyvä.

Luonnonsuojelulainsäädännön uudistaminen hallitusohjelman mukaan

- Erämaalaki arvioidaan, mutta lainsäädäntöhanketta ei vielä aloiteta.
- Luonnonsuojelulain uudistamisen tavoite on, että hallituksen esitys olisi valmis syksyllä 2021. Aluksi toteutetaan lain toimivuuden arviointi nopealla aikataululla.
- Luonnonsuojelulla rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvaamista koskevasta laista valmistunee esitys syksyllä 2020.
- Ekologisia kompensatioita koskevaa lainsäädäntöä valmistellaan omana kokonaisuutenaan, joka liitetään luonnonsuojelulakiin.

4.2. CITES CoP18 -osapuolikokouksen kuulumiset – lainsäädäntöneuvos Charlotta von Troil, YM Genevessä 17.–28.8.2019 järjestetty CITES CoP18 -osapuolikokous oli teknisesti ja sisällöllisesti onnistunut. Osapuolikokous hyväksyi joukon tärkeitä päätöksiä, jotka noudattivat EU:n neuvoston 25.6.2019 ottamia kantoja. Kokouksessa mm. hyväksyttiin CITES-sopimuksen strateginen visio vuosille 2021–2030, tehtiin päätöksiä yhteistyön vahvistamisesta muiden kansainvälisten biodiversiteettisopimusten ja CITES-sopimukselle relevanttien kv. organisaatioiden kanssa ja keskusteltiin siitä, miten paikallisyhteisöjen ja alkuperäiskansojen näkökulmia sopimuksen päätöksenteossa voidaan vahvistaa. CITES-sopimuksen äänestyskäytäntö mahdollistaa sitovien ja taloudellisesti merkittävien päätösten tekemisen ilman osapuolten yksimielisyyttä mitä kaikki osapuolet eivät koe oikeudenmukaiseksi. Kokousajankohdan viivästyminen vuodelle antoi lisää aikaa EU:n yhteisten kantojen muodostamiselle mikä edisti myös EU:n sisäistä yhteistyötä kokouksessa. Edellinen puheenjohtajamaa Romania otti kokouksessa joukon asioita hoidettavakseen, mikä helpotti Suomen hoidettavaksi lyhyellä varoitusaikalla tullutta kokouksen EU-koordinaatiota.

4.3. CBD OEWG-1 -kokouksen tulokset – ympäristöneuvos Marina von Weissenberg, YM Nairobissa 27.–30.8.2019 järjestetyssä CBD OEWG-1 -kokouksessa sovittiin menettelytavoista uuden Post-2020 -biodiversiteettikehikon (Global Biodiversity Framework, GBF) valmistelulle. Suomi oli EU:n puheenjohtajamaana valmistellut kokoukseen EU:n kannat ja puheenvuorot yhdessä komission ja muiden EU-maiden kanssa. Open-Ended Working Group on the Post-2020 Global Biodiversity Framework (OEWG) kokoontuu vielä kaksi kertaa ennen seuraavaa biodiversiteettisopimuksen osapuolikokousta (CBD COP15), joka järjestetään Kunmingissä, Kiinassa loka-marraskuun vaihteessa 2020 ja missä sovitaan sopimuksen uusista vuoden 2020 jälkeisistä tavoitteista. Ensimmäinen versio Post 2020 -strategiasta tulee sopimusosapuolten jatkokäsittelyyn tammikuun 2020 alussa.

Seuraavat biodiversiteettisopimuksen kokoukset järjestetään seuraavasti:

- EU:n kantoja valmisteleva WPIEI-kokous Brysselissä 9.10.2019
- CBD SBSTTA-23 -kokousta valmisteleva EU:n asiantuntijoiden kokous Vilmissä 14.–18.10.2019
- CBD Art(8j) -kokous Montrealissa 20.–22.11.2019.

CBD Post-2020 -valmisteluun kuuluvien erillisteemojen (ks. alla) EU:n kantoja valmistelevat teematitiset ryhmät perustetaan epävirallisina asiantuntijapoolleina, joiden työskentelyyn myös sidosryhmät voivat ilmoittautua mukaan. Ryhmien työ alkaa viikolla 41.

- Ecosystem restoration: vetovastuu: Suomi, Kristiina Niikkonen YM/Janne Kotiaho JyY
- Marine and coastal biodiversity: vetovastuu: Belgia ja Tanska, Penina Blankett YM
- Area based conservation measures: vetovastuu: Cion ja Stig Johansson, MH (ml. Aulikki Alanen ja Jukka Pekka Flander YM)
- Resource mobilization: vetovastuu: Saksa
- Transparency and review and accountability: vetovastuu: avoinna
- Capacity building: vetovastuu: avoinna.

5. EU puheenjohtajakauden kuulumiset

- 5.1 Maailman metsiä koskeva tiedonanto – kansainvälisten asioiden neuvos Teemu Seppä, MMM Komissio on antanut 23.7.2019 tiedonannon EU:n toimien tehostamisesta maailman metsien suojelemiseksi ja ennallistamiseksi. Metsäkato on biologisen monimuotoisuuden vähenemisen pääasiallinen syy. Vaikka EU:ssa metsien pinta-ala on kasvanut viime vuosikymmenten aikana, metsäkato jatkuu edelleen erityisesti trooppisilla alueilla. EU:lla on viisi päätavoitetta metsäkadon ja metsien tilan heikkenemisen vastaisissa toiminna:

1. Pienennetään EU:n kulutukseen liittyvää maankäytön jalanjälkeä
2. Tehdään tuottajamaiden kanssa yhteistyötä

3. Vahvistetaan kansainvälistä yhteistyötä
4. Suunnataan rahoitusta uudelleen
5. Tuetaan metsiä ja maataloushyödykkeiden tuotantoketjuja koskevien tietojen saatavuutta ja laatua sekä tutkimusta ja innovointia.

Tavoitteiden toteuttamiseksi komissio on muotoillut useita toimenpiteitä. Puheenjohtajakaudellaan Suomen tavoitteena on laatia neuvoston päätelmät tiedonannossa kuvattujen toimenpiteiden tehokkaan toimeenpanon turvaamiseksi.

6. METSO hiilipreemioilla – professori Markku Ollikainen, Helsingin yliopisto

Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus ovat vahvasti toisiinsa kytkeytyneitä ja niiden osalta tarvitaan integroituja toimenpiteitä. Esimerkiksi metsien suojele tuottaa sivuhyötyinä hiilensidontaa. Helsingin yliopiston hankkeessa tarkastelluilla METSO:n hiilipreemioilla voidaan osoittaa millaisia vaikutuksia olisi jos METSO-ohjelman nykyisen monimuotoisuuskorvauksen rinnalle lisättäisiin korvaus hiilen sitomisesta. Vaikka lisättävä korvaus ei olisi suuri, sillä olisi selvä kannustinvaikutus, joka saisi nykyistä useampia metsänomistajia tarjoamaan kohteita METSO-ohjelmaan. Mallin avulla mm. arvioidaan, miten sitoutuneen hiilen määrään perustuvan korvauksen lisääminen METSO-ohjelmaan voisi muuttaa puustoisempien kohteiden tarjontaa ohjelmaan suhteessa vähempipuustoisiin alueisiin. Mikäli järjestys muuttuu, on tarpeen säätää hiilipreemioita. Tutkijoilta ei ole vielä tulossa METSO-ohjelman uudistamishdotusta, mutta asiaa kehitetään edelleen.

7. Vesiensuojelun tehostamisohjelma – erityisasiantuntija Jenni Jäänheimo, YM

Vesiensuojelun tehostamisohjelma 2019–2021 tarkoituksena on Itämeren ja sisävesien tilan parantamiseen tähtäävien toimien tehostaminen ja toimenpiteiden laaja käyttöönotto. Ohjelma on historiallisen suuri panostus Suomen vesiensuojeluun (69 miljoonaa euroa). Ohjelman toimenpiteet jakautuvat seuraavien teemojen alle:

- Maatalouden ravinnekuormituksen vähentäminen kohdennetuilla ja vaikuttavilla hankkeilla käyttäen uusia innovatiivisia menetelmiä (25 milj. euroa)
- Pienten vesistökuunnostushankkeiden toteuttaminen kuormituksen vähentämiseksi ja monimuotoisuuden lisäämiseksi sekä alueellisten asiantuntijaverkostojen vahvistaminen ja perustaminen vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden toteuttamiseksi (10 milj. euroa)
- Kaupunkien vesien hallinta ja käsittely (4 milj. euroa)
- Itämeren hylkyihin liittyvien riskien vähentäminen valituissa korkean riskin kohteissa (4 milj. euroa)
- Itämeren ja vesien tilan selvitykset ja tutkimus (2 milj. euroa).

Edellä mainittuja teemoja koordinoidaan teemasta riippuen ELY-keskuksissa tai SYKE:ssä yhteistyössä muiden organisaatioiden kanssa. Ohjelma jakaa rahoitusta vaikuttaville vesiensuojeluhankkeille. Seuraava haku avautuu loka- ja marraskuun taitteessa.

8. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

10. Seuraavat kokoukset

Keskiviikko	23.10.2019, klo 9–11	(Meritullinkatu 8, huone A109, Kruununhaka)
Torstai	14.11.2019, klo 13–15	(Oikeusministeriö, Eteläesplanadi 10-12, kokoushuone Julkisuus)
Tiistai	17.12.2019, klo 9–11	(Oikeusministeriö, Eteläesplanadi 10-12, kokoushuone Julkisuus)

Mikäli kokousaika ei sovi, työryhmän jäseniä pyydetään järjestämään varahenkilö paikalle.

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Ari Niiranen päätti kokouksen kello 15.00.

Puheenjohtaja

Ari Niiranen, ympäristöministeriö

Sihteeri

Aili Jukarainen, Suomen ympäristökeskus

Jakelu: Työryhmän puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, jäsenet, sihteerit ja pysyvät asiantuntijat.